

Sygn. akt IC 76/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Waldemar Kuś

Protokolant: Justyna Malczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2018 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy Ś.

przeciwko M. S. i W. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. S. na rzecz powoda Gminy Ś. kwotę 283.217,92 zł (dwieście osiemdziesiąt trzy tysiące dwieście siedemnaście złotych i dziewięćdziesiąt dwa grosze) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 31 października 2017 roku do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem odnoszącym się do prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 listopada 2017 roku w sprawie sygn. akt I Nc 232/17 w stosunku do T. F.;

II. zasądza od pozwanej W. S. na rzecz powoda Gminy Ś. kwotę 141.608,96 zł (sto czterdzieści jeden tysięcy sześćset osiem złotych i dziewięćdziesiąt sześć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 13 października 2017 roku do dnia zapłaty, z tymże spłaceniu przez pozwanego M. S. zobowiązania określonego w punkcie I zwalnia pozwaną W. S. od zapłaty powodowi kwoty 141.608,96 zł;

III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 24.961 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IC 76/18

UZASADNIENIE

Strona powodowa – Gmina Ś. wniosła o zasądzenie solidarnie od pozwanych T. F. i M. S. na jej rzecz kwoty 283.217,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 31 października 2017r. do dnia zapłaty, a od pozwanej W. S. kwoty 141.608,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 października 2017 r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że spłaceniu przez pozwanych T. F. i M. S. zobowiązania w kwocie 283.217,92 zł zwalnia pozwaną W. S. od odpowiedzialności zapłaty wobec strony powodowej kwoty 141.608,96 zł. Strona powodowa wniosła ponadto o zasądzenie solidarnie od pozwanych na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Ś. w sprawie o sygn. akt INc 232/17 dnia 30 listopada 2017r. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym nakazując w nim

1) pozwany T. F. i M. S., aby zapłacili solidarnie Gminie Ś. kwotę 283.217,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 31 października 2017 r. do dnia zapłaty,

2) pozwanej W. S., aby zapłaciła Gminie Ś. kwotę 141.608,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 października 2017 r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że spłacenie przez pozwanych T. F. i M. S. zobowiązania określonego w punkcie 1 zwalnia pozwaną W. S. od odpowiedzialności zapłaty wobec powoda kwoty 141.608,96 zł

3) pozwany T. F., M. S. i W. S., aby zapłacili solidarnie powodowi Gminie Ś. kwotę 10.758,00 zł tytułem kosztów procesu

- w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wniesli w tymże terminie sprzeciw.

Pozwani W. S. i M. S. wniesli w ustawowym terminie sprzeciw od ww. nakazu zapłaty.

Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 listopada 2017r. uprawomocnił się w stosunku do pozwanego T. F. z dniem 20 grudnia 2017r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwani - T. F. i M. S. prowadzący wspólnie w ramach spółki cywilnej działalność p.n. (...) s.c. T. F., M. S. dokonywali w ramach prowadzonej przez siebie działalności zakupów w hurtowni (...) Sp. z o.o. T. F. i M. S. złożyli weksel in blanco na rzecz (...) Sp. z o.o. w celu zabezpieczenia istniejących i przyszłych roszczeń ww. spółki z o.o. z tytułu zawieranych pomiędzy nimi umów sprzedaży. Pozwana W. S. oraz A. F. były poręczycielkami osobistymi tego weksla. W związku z niezapłaceniem przez T. F. i M. S. wymaganej kwoty wynikającej z faktur VAT, (...) Sp. z o.o. w dniu 24 kwietnia 2011 r. wypełniła weksel i przedstawiła go wraz z deklaracją wekslową wyżej wymienionym dłużnikom do wykupu w terminie do dnia 4 maja 2011 r. Kwota na którą wystawiony został weksel stanowiła wartość wierzytelności przysługujących (...) Sp. z o.o. w stosunku do T. F. i M. S. z tytułu niezapłaconych faktur VAT.

Sąd Okręgowy we W., I Wydział Cywilny w nakazie zapłaty z dnia 27 czerwca 2011 r., sygn. akt I Nc 445/11, zaopatrzonym w klauzulę wykonalności z dnia 12 sierpnia 2011 r., nakazał pozwany T. F. i M. S. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) s.c. T. F., M. S., A. F. i W. S. zapłacić solidarnie (...) Sp. z o.o. kwotę 235.597,50 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 5 maja 2011 r. do dnia zapłaty.

A. F. zmarła dnia (...) w Ś..

Dzieci i rodzice zmarłej odrzucili pozostawiony przez nią spadek.

Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Ś., I Wydział Cywilny z dnia 18 marca 2016 r., sygn. akt I Ns 1712/15, strona powodowa nabyła z dobrodziejstwem inwentarza spadek po A. F..

Z uwagi na niespłacenie wierzytelności przez pozwanych wskazanych w nakazie zapłaty, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ś.I. P. w związku z wnioskiem wierzyciela (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., podjęła postanowieniem z dnia 3 października 2016 r. postępowanie egzekucyjne o sygn. akt Km 466/11 z udziałem dłużnika Gminy Ś. - spadkobiercy dłużnika A. F..

Po ustaleniu stanu czynnego spadku i ograniczeniu odpowiedzialności Gminy Ś., jako spadkobiercy dziedziczącego z dobrodziejstwem inwentarza do kwoty 364.116,80 zł oraz wniosku wierzyciela, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ś. I. P. podjęła czynności egzekucyjne, tj. w dniu 21 kwietnia 2017 r. w oparciu o ww. tytuł wykonawczy dokonała zajęcia rachunków bankowych Gminy Ś. w celu zaspokojenia należności wynikających z nakazu zapłaty Sądu Okręgowego we W. z dnia 27 czerwca 2011 r., sygn. akt I Nc 445/11. Ostatecznie, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ś. I. P. wyegzekwowała od strony powodowej kwotę w wysokości 283.217,92 zł, na którą składała się kwota; 230.176,35 zł tytułem należności głównej, 31.541,52 zł tytułem odsetek, 20.937,43 zł tytułem opłaty egzekucyjnej oraz 562,62 zł tytułem wydatków gotówkowych. Na skutek powyższej egzekucji, wierzyciel pozwanych - (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. został zaspokojony w całości, a egzekucja zakończona.

Strona powodowa wezwała głównych dłużników - M. S. i T. F. oraz współporęczyciela wekslowego - W. S. do zapłaty wyegzekwowanych od Gminy Ś. należności. Wezwania te zostały im skutecznie doręczone, jednak nie spłacili powyższych zobowiązań.

Bezsporne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Gmina Ś. dochodziła od pozwanych zapłaty tytułem zwrotu spłaconej wierzytelności wobec (...) Sp. z o.o. w W..

Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, pozwani T. F. i M. S. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej złożyli weksel in blanco na rzecz (...) Sp. z o.o. w celu zabezpieczenia istniejących i przyszłych roszczeń ww. spółki z o.o. z tytułu zawieranych pomiędzy nimi umów sprzedaży. Pozwani nie spłacili zobowiązania, stąd też spółka wypełniła weksel i przedstawiła go wraz z deklaracją wekslową wyżej wymienionym dłużnikom do wykupu. Żaden z pozwanych nie wykupił weksla od (...) Sp. z o.o. Pozwana W. S. oraz A. F. były poręczycielkami osobistymi tego weksla. A. F. zmarła, a pozostali po niej spadkobiercy odrzucili spadek. Stąd też, na miejsce dłużnika spółki wstąpiła Gmina Ś. – odpowiedzialna za długi spadkowe zmarłej, zgodnie z art. 935 k.c. Odpowiedzialność gminy została ograniczona do odpowiedzialności z dobrodziejstwem inwentarza, na podstawie art. 1023 § 2 k.c.

Wskazać należy, iż podstawą odpowiedzialności pozwanych poręczycieli wekslowych stanowi art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (Dz. 1936 nr 37 poz. 282) zgodnie z którym poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Z kolei art. 30 Prawa wekslowego stanowi, że zapłata weksla może być zabezpieczona poręczeniem wekslowym (awal), co do całości lub co do części sumy wekslowej. Poręczenie wekslowe polega więc na przyjęciu odpowiedzialności wekslowej za dług osoby podpisanej na weksel. Oznacza to, iż poręczenie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, niezależnym od umowy łączącej poręczyciela z osobą, za którą poręcza, ani od tego, czy umowa taka istnieje. Odpowiedzialność poręczyciela wekslowego jest samodzielna materialnie, niesubsydiarna i w ograniczonym jedynie stopniu zależna od zobowiązania głównego.

Celem umowy poręczenia nie jest zmiana wierzyciela i sama powinność świadczenia, ale gwarancja, że poręczyciel wykona zobowiązanie, gdyby dłużnik go nie wykonał. Poręczenie służy zatem zabezpieczeniu wierzytelności, wzmocnieniu szansy wierzyciela pierwotnego na zaspokojenie, co jest zasadniczym zamiarem stron umowy poręczenia.

Obowiązek zapłaty poręczyciela aktualizuje się z chwilą naruszenia warunków umowy przez dłużnika (brak zapłaty w terminie wymagalności). Spełnienie świadczenia przez poręczyciela zwalnia dłużnika głównego z obowiązku świadczenia wobec wierzyciela. Poręczyciel w takiej sytuacji wstępuje w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości spełnionego świadczenia, uzyskując roszczenie do dłużnika głównego o spełnienie świadczenia, chyba że co innego wynika ze stosunku, jaki łączy wierzyciela z dłużnikiem głównym lub z umowy poręczenia.

Bezsporną okolicznością było, że Gmina Ś. ma legitymację czynną do występowania w niniejszym procesie, jako spadkobierca po zmarłej A. F., spłacający powstałe wobec niej zobowiązania. Również nie budziło wątpliwości, że strona powodowa spłaciła wierzytelność pozwanych względem ich kontrahenta, a zapłata ta zgodna jest z art. 49 Prawa wekslowego, zgodnie z którym kto weksel wykupił, może żądać od swoich poprzedników: całkowitej sumy zapłaconej, odsetek w wysokości sześć od sta, a przy wekslach, wystawionych i płatnych w Polsce, odsetek ustawowych za opóźnienie od powyższej sumy, licząc od dnia wykupienia wekslu, własnych kosztów, prowizji komisowej od sumy wekslowej, obliczonej według art. 48 ust. 1 pkt. 4).

Pozwani – W. i M. S. zarzucili w sprzeciwie od nakazu zapłaty, że roszczenie jest bezpodstawne, a strona powodowa powinna zaspokoić się z nieruchomości i dochodzić tej kwoty od pozwanego T. F..

Zdaniem Sądu, nie znajdują uzasadnienia zarzuty podniesione przez pozwanych. M. S. i poręczycielka wekslowa - W. S. nie powołali się w toku postępowania na żadne okoliczności mogące wpływać na istnienie zobowiązania i modyfikowanie ich odpowiedzialności. Same natomiast zarzuty o bezpodstawności roszczenia stanowiły jedynie negację twierdzeń strony powodowej i nie zostały poparte żadnymi dowodami.

Stosownie do art. 32 zd. 3 Prawa wekslowego, poręczyciel wekslowy, który zapłacił weksel, nabywa prawa, wynikające z wekslu, przeciw osobie, za którą poręczył, i przeciw tym, którzy wobec tej osoby odpowiadają z wekslu.

Gdy kilka osób poręczyło za jedną osobę, wówczas ich wewnętrzny stosunek ocenia się według przepisów Kodeksu cywilnego, a nie Prawa wekslowego. Jeżeli jeden z nich zapłaci całą sumę wekslową, ma prawo regresu do osoby, za którą poręczył, a gdy regres wobec niej okaże się bezskuteczny, wówczas ma prawo regresu do pozostałych poręczycieli.

Strona powodowa jako osoba trzecia wstępująca w prawa i obowiązki spadkodawcy – A. F., która dokonała zapłaty wierzytelności wynikającej z nakazu zapłaty Sądu Okręgowego we W., sygn. akt I Nc 445/11 – ma prawo regresu względem głównych dłużników M. S. i T. F.. Stąd też, żądanie strony powodowej o zasądzenie od pozwanego M. S. na jej rzecz kwoty 283.217,92 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 31 października 2017r. do dnia zapłaty było uzasadnione.

Wobec prawomocności nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt INc 232/17, zasądającego ww. należność również od pozwanego T. F., konieczne było umieszczenie w wyroku zastrzeżenia, że nakaz zapłaty nie utracił mocy i strona powodowa może dochodzić na takich samych zasadach zaspokojenia zarówno od M. S., jak i od T. F..

Odnośnie żądania zapłaty od pozwanej W. S., Gmina Ś. dochodziła od niej zapłaty kwoty 141.608,96 zł wraz z odsetkami, z zastrzeżeniem, że spłacenie przez pozwanych T. F. i M. S. zobowiązania w kwocie 283.217,92 zł zwalnia pozwaną W. S. od odpowiedzialności zapłaty kwoty 141.608,96 zł. Sąd uznał powództwo za zasadne również w tej części. Bezsporne było w niniejszym postępowaniu, że W. S. oraz spadkodawczyni strony powodowej były poręczycielkami weksła wystawionego przez (...) Sp. z o.o.

Zgodnie z art. 376 § 1 k.c. jeżeli jeden z dłużników solidarnych spełnił świadczenie, treść istniejącego między współdłużnikami stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od współdłużników. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, dłużnik, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych.

Co do zasady między dłużnikami będącymi poręczycielami wekslowymi ma zastosowanie art. 376 k.c. Roszczenie zwrotne dłużnika, który dokonał zapłaty w charakterze współporęczyciela, nie ma charakteru wekslowego. Zatem, jeżeli jeden ze współporęczycieli spełnił świadczenie, treść istniejącego między nimi stosunku prawnego rozstrzyga o tym, czy i w jakich częściach może on żądać zwrotu od drugiego poręczyciela. Jeżeli z treści tego stosunku nie wynika nic innego, poręczyciel, który świadczenie spełnił, może żądać zwrotu w częściach równych (wyrok SA w Katowicach z dnia 25.06.2013r. sygn. akt IACa 394/13). Z powyższego wynika zatem, że niezależnie od regresu w stosunku do dłużnika głównego obejmującego całość zaspokojonej wierzytelności, spadkobiercy poręczyciela uiszczającego dług w całości przysługuje w stosunku do pozostałych poręczycieli prawo regresu zgodnie z art. 376 § 1 k.c.

Skoro W. S. obok zmarłej A. F., była drugim poręczycielem weksła, Sąd uwzględnił powództwo i zasądził od pozwanej W. S. kwoty 141.608,96 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 października 2017r. do dnia zapłaty, z zastrzeżeniem, że spłacenie przez pozwanych T. F. i M. S. zobowiązania w kwocie 283.217,92 zł zwalnia pozwaną od zapłaty wobec powoda kwoty 141.608,96 zł.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z którym, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Na podstawie § 15 ust. 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 poz. 507 ze zm.) zasądzając opłatę od czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 2-4. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt. 7 Rozporządzenia stawki minimalne przy wartości przedmiotu sprawy powyżej 200.000 zł do 2.000.000 zł wynoszą 10.800 zł. Sąd biorąc pod uwagę niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia zasądził od pozwanych na rzecz strony powodowej kwotę 10.800 zł, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 14.161 zł tytułem zwrotu uiszczonych przez stronę powodową opłaty od pozwu.